

Hörselskadades distrikt
i Västra Götaland

CI vården i västra Götaland

Presentation för HSN Göteborgs Presidium den 13 april

Harry Eriksson HRF distrikt västra Götaland CI-opererad 2004

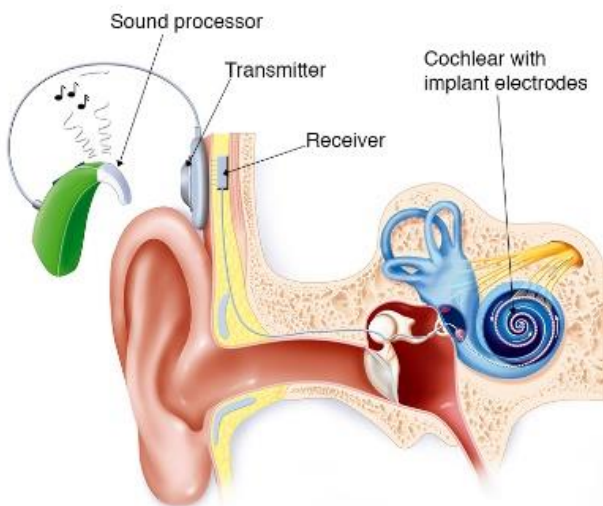
Barbro Prästbacka ordförande HRF distrikt västra Götaland

CI vården i västra Götaland

Kort om Cochleaimplantat (CI)

Alla förlorar små hårceller i innerörat under livets gång, som en del av den naturliga åldrandeprocessen. Detta beror på skador på de små hårcellerna i innerörat som orsakas av ålder, buller eller sjukdom. Denna form av hörselnedsättning kallas sensorineural hörselnedsättning. För en mindre grupp personer är skadorna på hårcellerna så omfattande att den klassas som svår till grav, där man närmast är döv.

Ett CI ersätter funktionen av de skadade hårcellerna i innerörat. Till skillnad från hörapparater, som främst gör ljuden starkare, kan ett cochleaimplantat ersätta de skadade hårcellerna via en elektrod som ger signaler direkt till hörselnerven.

Ett CI består huvudsakligen av två delar.

- En intern del, implantatet som placeras under huden av en kirurg. Implantatet innehåller en elektrodrad som förs in i cochlean.
- En extern del, ljudprocessorn, som överför digitalt kodat ljud genom spolen på utsidan av huvudet till implantatet.

Tillsammans kringgår ljudprocessorn och implantatet den del av örat som inte fungerar

Prevalens

I Sverige finns ca 25 000 vuxna personer med denna svåra form av hörselnedsättning (ca 4 250 i VGR) som innebär ökade risker för följsjukdomar som depression, demens, fallskador mm. Globalt sett har ca 5 % av alla med svår till grav hörselnedsättning behandlats med CI. (I VGR har ca 430 fått CI dvs bara 10%, övriga borde utredas för CI)

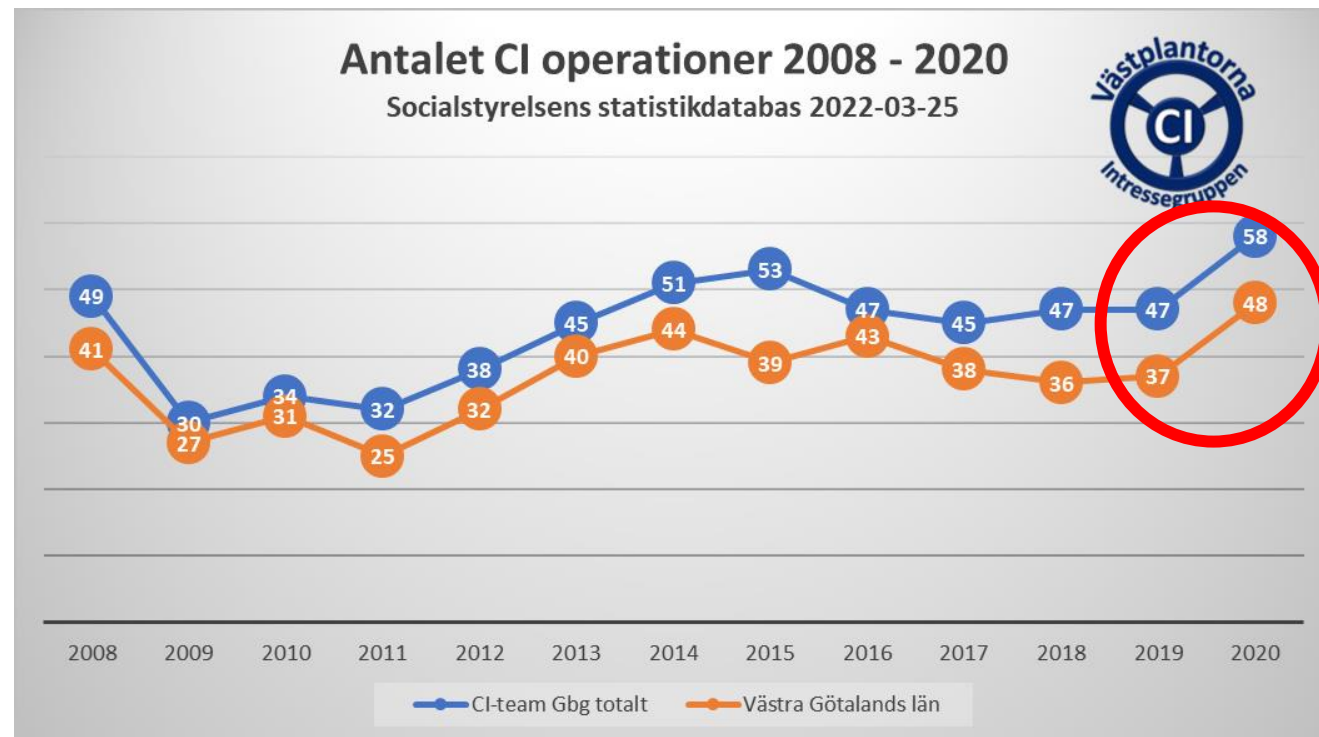
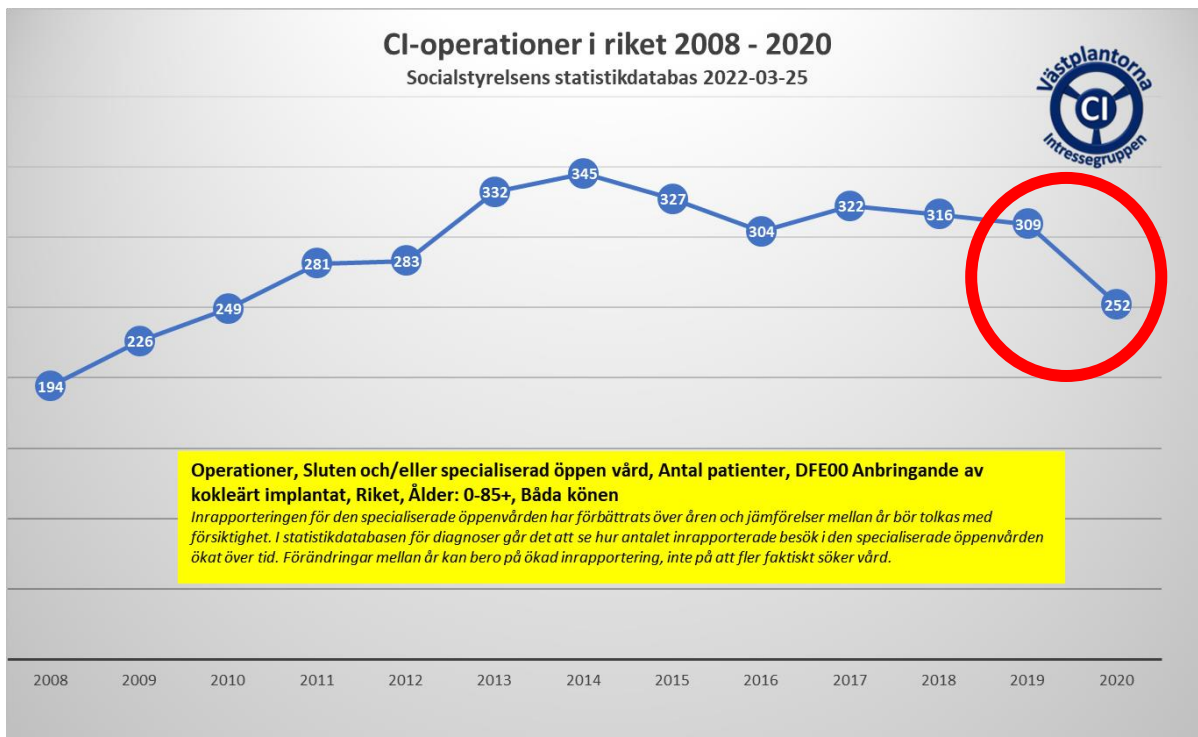
CI användes för första gången kommersiellt för 40 år sedan på vuxna, och första operationen i Sverige genomfördes 1984. Idag är det standardbehandling för nyfödda barn som föds döva, och till vuxna/äldre som fått diagnos och genomgått utredning. I Sverige finns 7 specialistkliniker som genomför drygt 200 operationer (vuxna) per år.

För djupare kunskap ger vi er en presentation som vi fått av en av de 4 godkända CI-leverantörerna i VGR

CI vården i västra Götaland

Socialstyrelsens statistik

Antalet CI-operationer har starkt påverkats av Pandemin, men CI-teamet i Gbg har till och med ökat tack vare de extramedel som tillförts.

CI vården i västra Götaland

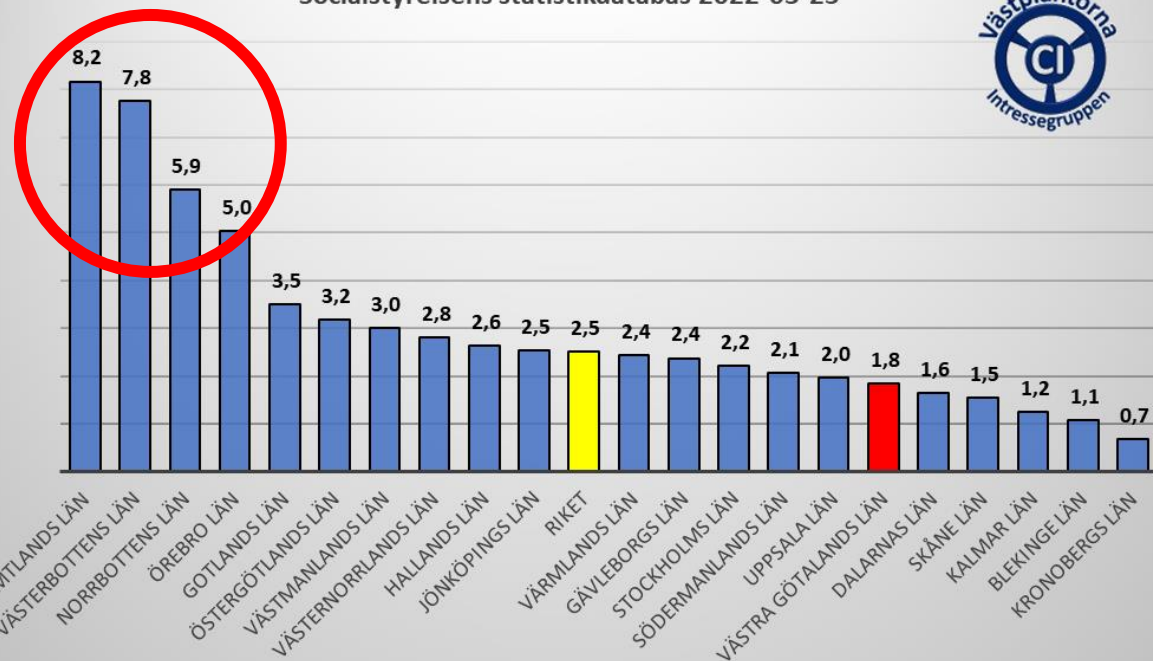
Socialstyrelsens statistik

Antalet operationer per 100 000 invånare visar att västra Götaland ligger under snittet, men förbättrats 2020.

Anmärkningsvärt att det finns regioner som opererar 2 – 4 gånger fler patienter – Jämlik Vård??

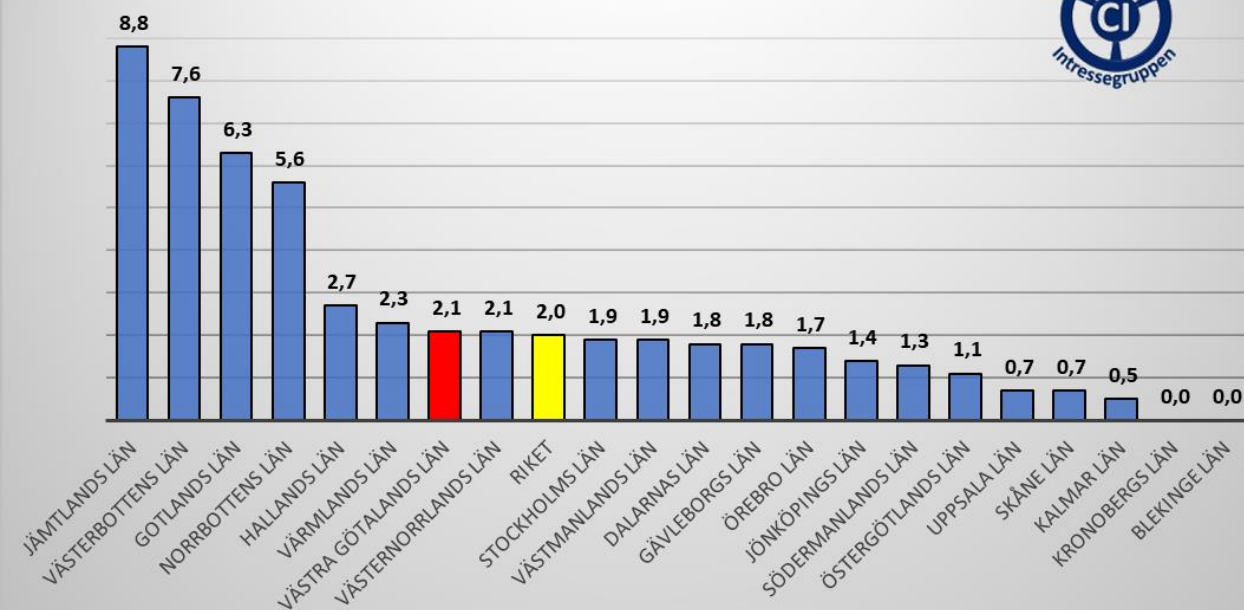
CI-operationer per 100 000 inv 2018 - 2020 vuxna

Socialstyrelsens statistikdatabas 2022-03-25

CI-operationer per 100 000 invånare 2020 vuxna

Socialstyrelsens statistikdatabas 2022-03-25

OBS! Små regioner gör att det är säkrare att ta medelvärde över flera år (diagram 1)

CI vården i västra Götaland

Vad gör HRF Vg?

Västplantorna / HRF västra Götaland har under många år påtalat bristen på resurser till CI-vården i Regionen och att VGR sticker ut negativt i statistiken:

- ❑ Vår medlem Michael Melby skrev en motion till RF om CI-vården. Godkänd 2018 04 10 av RF och HSS fick ansvaret för genomförandet.
- ❑ 2019 11 19 beslutade HSS att lämna ansvaret att genomföra motionen till HSN och SU
- ❑ Enligt beslut av RS (höst 2021) vilar ansvaret att genomföra motionen helt på SU
- ❑ Västplantorna / HRF västra Götaland har drivit denna fråga på främst på dialogmöten med HSN Gbg och HSN västra

Sedan 2019 har extramedel tillfört till CI-vården, främst av HSN Gbg (totalt 26,9 Mkr under 3 år). Detta har förbättrat läget betydligt, **men fortfarande saknar CI-vården en långsiktig finansiering.**

Regionfullmäktige 2018-04-10

30. Förutsättningar för fler Cochleaimplantat till vuxna utreds - förslag efter motion (16:53)

Mikael Melby (S) har i en motion från februari 2017 föreslagit att regionfullmäktige ger regionstyrelsen i uppdrag att:

- utreda hur köer till Cochleaimplantat-operationer kan kortas för att nå en jämlik vård i riket
- se över hur vuxna med behov ska kunna erbjudas dubbla implantat
- se över förutsättningarna för att samla all utprovning av hörhjälpmedel, inklusive Cochleaimplantat i en och samma organisation.

Cochleaimplantat (CI) är ett hörhjälpmedel som genom elektrisk stimulering av hörselnerven ger hörselskadade möjlighet att uppfatta ljud. CI består dels av en inopererad del med en elektrodrad och en mottagare och dels en talprocessor.

Samtliga remissinstanser stödjer motionens förslag. Regionfullmäktige föreslås därför besluta att hälso- och sjukvårdsstyrelsen får i uppdrag att:

- utreda förutsättningarna för ett ökat uppdrag vad gäller behandling med Cochleaimplantat av vuxna.
- vidta åtgärder för att tillgodose behov av dubbla implantat till vuxna.
- utreda möjligheten att inom rimlig tid (5-7 år) kunna byta ut gamla processorer för Cochleaimplantat till nya.

Motionens första och andra förslag bifalles därmed. Motionens tredje förslag, om att se över förutsättningarna för en samlad organisation på området, avslås.

Beslut: enligt förslag

CI vården i västra Götaland

CI-operationer är inte dyrt

I en 2021 publicerad studie presenteras helt nya resultat på kostnadseffektivitet av att behandla grav hörselnedsättning med Cochleaimplantat. Bakgrundsdatan är insamlad i Sverige med kostnadsdata från Karolinska och Sahlgrenska Universitetssjukhusen.

MUCHE (Macquarie University Centre for the Health Economy) genomförde analysen och står bakom publikationen.

Kirurgiskt ingrepp	ICER (SEK/QALY)*	Medelålder vid operation	Antal ingrepp/år
Cochleaimplantat - operation	140 474	61	ca 200
Knäledsoperation	150 454	68,84	15 500 (2018)
Unilateral (ensidig) höftledsoperation	337 083	Män: 67,65 Kvinnor: 70,1	18 600 (2018)
<i>Tabell. Kostnadseffektivitet, medelålder och antal ingrepp.</i>			

CI vården i västra Götaland

CI-operationer är inte dyrt

ICER
=

- 145 967 SEK/QALY
- Medelålder: 61 år
- Antal operationer/år: 200

- 150 454 SEK/QALY
- Medelålder: 68,8 år
- Antal operationer/år: 15 500

CI vården i västra Götaland

HRF talks hösten 2021

Anders Jönsson, teknisk audiolog och forskningsingenjör, Lunds universitet, ställer frågan på sin spets i detta upprop för svensk Hörselvård: **Har vi råd med Hörselskadade?**
Länk (21 minuters föredrag): <https://www.youtube.com/watch?v=3kL0gtXwN2A>

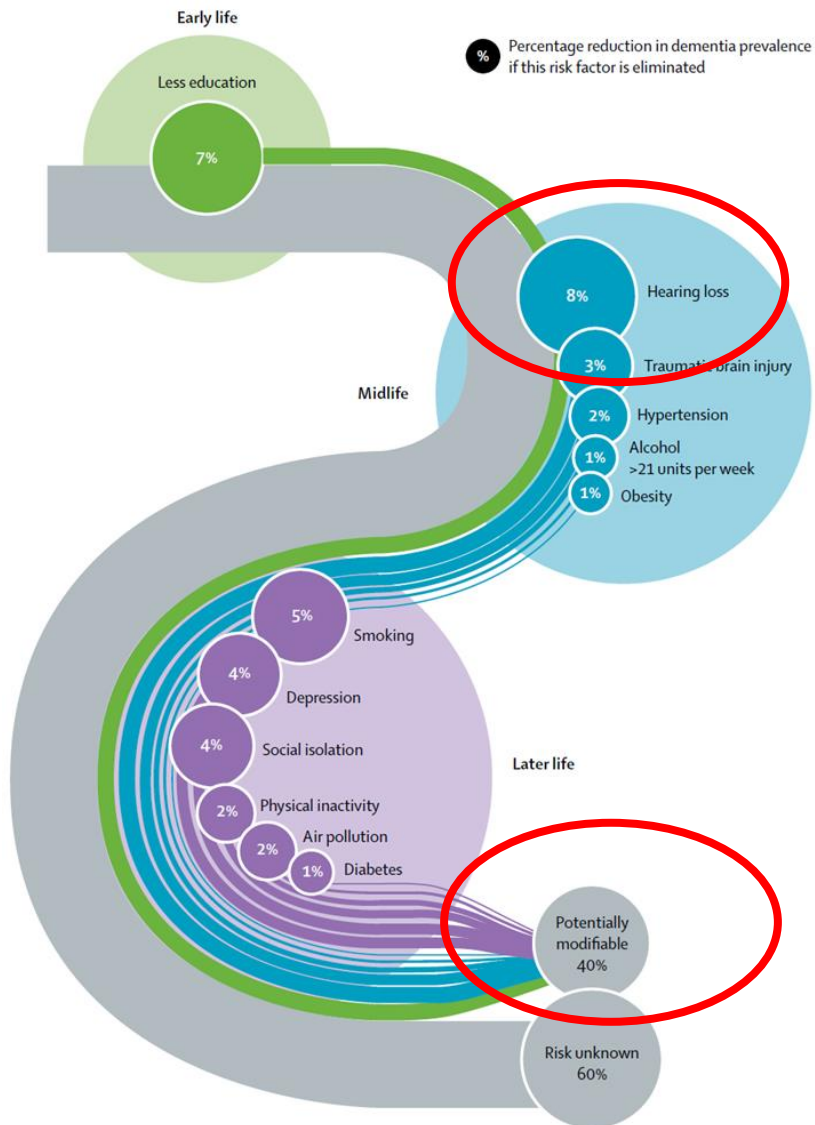

Nio procent av demensproblematiken
skulle kunna förebyggas med hörselvård.
De satsningar som hörselskadade behöver,
de är vinstgivande för samhället!

CI vården i västra Götaland

Obehandlad Hörselskada är den största påverkbara orsaken till Demens (8%) en forskning publicerad i **The Lancet 2020**

Grav obehandlad hörselskada ökar risken för demens med 5 gånger

Vad kostar demenssjukdomar samhället?

Den totala samhällskostnaden är **62,9 miljarder kr**
fördelade på:

- **Kommuner (bl a särskilt boende, hemtjänst): 49,2 miljarder kr**
- Informell vård (anhörigas obetalda vård): **10,6 miljarder kr**
- Regioner (bl a läkemedel och läkarbesök): **2,9 miljarder kr**
- Produktionsbortfall (p g a demens): **0,1 miljarder kr**

Källa: Demenssjukdomarnas samhällskostnader i Sverige 2012, Socialstyrelsen

CI vården i västra Götaland

Summering

Vi begär att CI-vården ska nå upp till samma höga nivå som övriga Hörselvården VGR:

1. Att den av RF godkända CI-motionen genomförs och permanentas

- *Fler ska få CI*

- Krävs krafttag för att nå upp till nivån som Hörselvården i övrigt har i VGR

- *Vuxna med behov ska få dubbla CI .*

I Sverige får de flesta vuxna enbart 1 implantat men i de övriga Nordiska länderna erbjuds vuxna oftast 2 implantat

- *Uppgradering processor inom 5 – 7 år*

Extern del som bör bytas ut för att den gravt hörselskadade ska ha senaste tekniken (bytesintervallet VGR var som sämst upp till 15 år!)

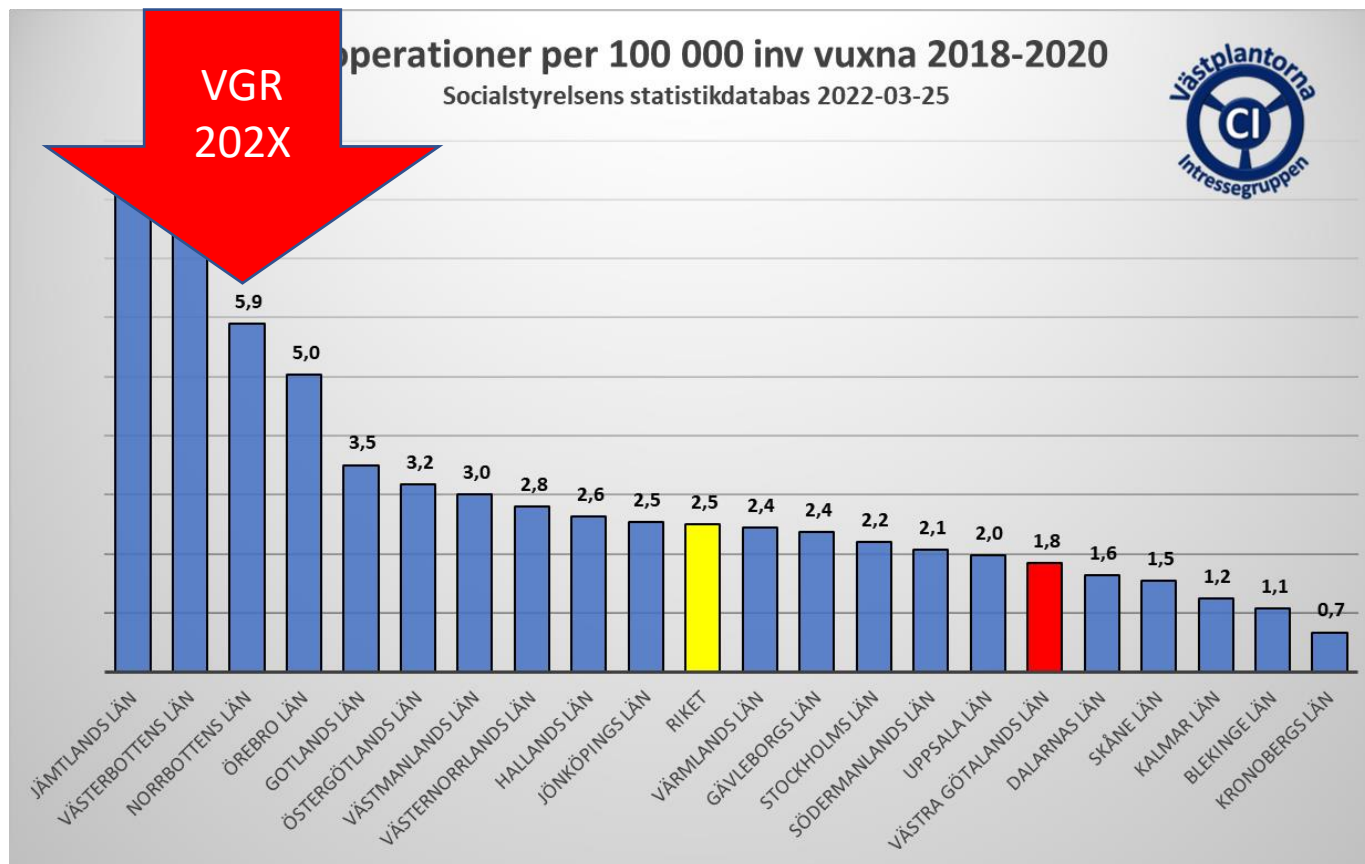
CI vården i västra Götaland

Summering

Vi begär att CI-vården ska nå upp till samma höga nivå som övriga Hörselvården VGR:

2. Att HSN sätter upp mål för framtiden baserat på Socialstyrelsen statistik

Politiskt beslut: "202X ska VGR vara bland de tre bästa regionerna när det gäller CI!
Hörselvården i VGR tillhör de bästa i landet och CI-vården borde/ska vara i samma klass"

CI vården i västra Götaland

Summering

Vi begär att CI-vården ska nå upp till samma höga nivå som övriga Hörselvården VGR:

3. Att HSN tar höjd för de nya riktlinjerna för Gravt hörselskadade som är ute på remiss

Personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp Grav hörselnedsättning är ute på remiss (2021-09-15) och ska beslutas av SKR i juni 2022.

WHO har från och med mars 2021 antagit en ny definition för grav hörselnedsättning (severe to profound hearing loss) som innebär att personen med ett tonmedelvärde (TMV4) ≥ 65 decibel hearing level (dB HL) på bästa örat uppfyller kriterierna för diagnosen. (tidigare 70 decibel)

Enligt Åsa Skagerstrand ordf (Audionom/PhD) innebär detta:

Ökade kostnader för regionerna initialt:

- Fler aktiva professioner
- Fler CI-utredningar
- Fler CI-operationer

CI vården i västra Götaland

Summering

Vi begär att CI-vården ska nå upp till samma höga nivå som övriga Hörselvården VGR:

4. Borde inte CI-vården budgeteras ihop med övrig Hörselvård, även om sen SU utför vården? (alla pengar till hörselvården på ett ställe)

ERSÄTTNINGSBILAGA VÖK 2022						
Tkr	HSNN	HSNV	HSNG	HSNS	HSNÖ	TOTAL 2022
Lokala verksamheter						
Barn- och Vuxenhabiliteringen	74 850	88 624	136 356	58 570	103 469	461 869
Hörsel och dövverksamhet	42 366	51 892	69 770	35 018	39 603	238 649
Synverksamhet	16 198	15 117	21 327	12 277	10 774	75 694
Läkemedel						
Läkemedel - fast ersättning	2 428	4 811	7 514	3 178	5 668	23 599
Regional verksamhet						
Tolkverksamhet	7 102	7 402	11 288	5 306	6 703	37 801
Dövblindteam/dövteam	1 448	1 591	2 433	1 084	1 382	7 938
Råd- och stödenhet	284	320	491	216	274	1 586
Övrigt						
Friskvårdsbidrag 2017	58	70	111	46	56	342
Extra resurser 2015	1 853	2 206	3 500	1 464	1 801	10 824
IS IT-förstärkning	188	205	310	145	210	1 057
Regionservice - ny styrmodell	-141	-164	-259	-110	-131	-806
Teknisk justering ST från PU	256	307	486	201	248	1 498
TOTAL ERSÄTTNING 2022	146 892	172 380	253 327	117 396	170 056	860 051

Hörskadades distrikt
i Västra Götaland

CI vården i västra Götaland

Tack för att ni lyssnade 😊

Kontakta oss gärna:

Harry Eriksson

hareriksson@gmail.com

Barbro Prästbacka

barbroprastbacka@gmail.com

Vi kan arrangera att ni får träffa några CI-opererade som kan berätta och svara på frågor

Ni får också mer detaljinfo på en presentation: HSN13 april kompletterande CI info